

**ТРАНСКРИПТ АУДИО СНИМКА ОКРУГЛОГ СТОЛА
"ПЕРСПЕКТИВЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ",
ОДРЖАНОГ 8. МАРТА 2018. ГОДИНЕ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, У ОКВИРУ
УНУТРАШЊЕГ ДИЈАЛОГА О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ**

Седница је почела у 10.00 часова.

Модератор округлог стола је ректор Универзитета у Приштини, проф. др Раде Грбић.

МОДЕРАТОР:

Част ми је и изузетно задовољство да отворим округли сто под називом Перспективе високог образовања на Косову и Метохији, који се одржава у оквиру унутрашњег дијалога о Косову и Метохији на Универзитету у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Дозволите ми да на почетку пожелим добродошлицу господину Николи Селаковићу, генералном секретару председника Републике Србије, господину Владимиру Џамићу, државном секретару у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, господину Душану Козареву, заменику директора Канцеларије за Косово и Метохију, господину Далибору Јефтићу, министру за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини и господину Горану Ракићу, градоначелнику Косовске Митровице.

Срдачно поздрављам и све остале учеснике скупа, а на првом месту наше драге студенте и уважене колеге декане и продекане и директоре високих школа са Косова и Метохије.

На почетку самог увода у данашњу дебату желео бих да искажем захвалност председнику Републике Србије господину Александру Вучићу на прихватању иницијативе наших студената да се у току процеса унутрашњег дијалога о Косову и Метохији један од округлих столова одржи управо на Универзитету у Приштини за привременим седиштем у Косовској Митровици.

Указано нам поверење на најбољи начин сведочи о значају нашег универзитета као највише образовне и научне установе на Косову и Метохији.

Били смо и остали ослонац нашег народа и наше државе на овим просторима, храм науке, културе, историје и традиције. Простори и позорница на којој су се бранили правни и државни интереси.

Били смо уз наш народ и када смо били и обесправљени и прогнани, али никада нисмо дозволили да будемо и поражени. Тако и сада, и у овим изузетно тешким тренуцима доношења одлуке о даљој будућности наше покрајине ми смо опредељени за даљи рад, развој и јачање унверзитета уз примену прописа наше државе, али и уз испуњавање европских стандарда у области високог образовања.

Трудимо се да сачувамо сваког и упишемо још много нових студената, јер управо они су наше данас, али и наша вера у сигурно сутра.

Свакако, ка овим циљевима не можемо сами. Потребно нам је разумевање, материјална и морална помоћ наше државе Србије, помоћ нашег Министарства просвете, наше Канцеларије за Косово и Метохију, али и помоћ целокупне академске заједнице.

Морамо уложити много мудрости, заједничког рада и залагања, како бисмо Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, као један од основних стубова останка и опстанка Срба на Косову и Метохији сачували у образовном систему Републике Србије.

Привремено су нам отели територију, али морамо сачувати образовање, језик и традицију.

У прошлости Косова и Метохије, на жалост, било је много странпутица, тако да немамо право на нове грешке. И управо због тога ми са Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици пружамо пуну подршку председнику Републике Србије господину Александру Вучићу и Влади Републике Србије да кроз дијалог и уз широки консензус грађана Србије изнађу најповољније решење за будући статус Косова и Метохије.

Свесни да нема готових решења, спремни смо да и даље будемо активни учесници у решавању свих отворених питања.

Желимо да дамо свој допринос на реализацији услова за опстанак српског народа, али и за нормалан живот свих грађана на овим просторима Републике Србије. Трудимо се да будемо достојни потомци наших предака, али морамо бити и одговорни преци наших потомака.

Хвала. Замолио бих студенте који су се пре овог округлог стола пријавили за дискусију да излазе за говорницу, а ја ћу редом прозивати онако како су се пријављивали. Немања Бишевац, студент проректор. Изволите.

НЕМАЊА БИШЕВАЦ:

Поштовани господине генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани државни секретару у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, поштовани државни секретару у Министарству омладине и спорта, поштовани господине замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани ректоре, поштовани градоначелнице, поштовани министре за заједнице и повратак у привременим институцијама самоуправе у Приштини, уважени проректори, уважени директоре Студентског центра, цењени професори, асистенти, сарадници, драге колегинице и колеге, драги пријатељи, драги гости.

Припала ми је велика част и задовољство да вам се обратим као студент проректор Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, као неко ко представља глас више од десет хиљада младих академских грађана који стичу знање, умеће и искуство на овој цењеној високошколској установи.

Осећај одговорности и савесности у схватању значаја и улоге нашег универзитета, пре свега његове друштвене улоге у циљу опстанка српског народа на овим просторима, наметнуо је потребу да у овај храм науке позовемо наше највише државне представнике, како бисмо заједно разговарали о највећем и најтежем државном проблему Србије – питању Косова и Метохије.

Ипак, ја као студентски представник данас нећу говорити језиком политике. Потрудићу се да говорим језиком младих академица, свесних неповољних историјских околности у којима се налазимо. Даћу све од себе да јасно, конкретно и добронамерно изнесем проблеме који нас тиште, а које, уверен сам, сви заједно можемо решити.

На самом почетку, хтео бих да кажем да у ред наших највећих проблема спада и недостатак адекватног простора, наследних средстава, смањење броја студената и кадровска политика када је у питању запошљавање младих људи који имају пребивалиште на Косову и Метохији. Примера ради, наше колегинице и колеге са Правног и Економског факултета немају своје просторије, немају основне услове за рад и научни напредак.

Није много боље ни на Филозофском факултету, који похађа моја маленкост. Иако имамо своју зграду, она је монтажног типа, релативно слабог материјала са недовољно капацитета за пријем и образовање више од хиљаду и седам стотина студената који студирају на овом факултету.

Апелујемо на надлежне да се под хитно позабаве овим проблемом. Уз добру вољу, рад и залагање, ценимо да би они релативно лако могли бити решени.

Пасоши издати од стране Координационе управе за Косово и Метохију не омогућавају безбедно путовање шенгеном, што значи да грађани који су у њиховом поседу морају пре путовања да поднесу захтев за издавање визе и одговарајућу документацију конзулату земље која је њихово главно одредиште. То представља праву муку и невољу за све наше колегинице и колеге који живе на Косову и Метохији. Многи од њих су због тога онемогућени да путују у земље иностранства, што ради посете, што ради стручног и научног усавршавања. Практично им је укинута слобода кретања, што је случај без преседана у савременој Европи 21. века.

С тим у вези, молимо наше надлежне државне органе да уложе све своје напоре како би издејствовали укидање виза Србима са Косова и Метохије и тиме их изједначили у правима и обавезама са свим другим грађанима Србије и Европске уније.

Поред тога, треба нагласити забрињавајућу чињеницу да све више академица са стеченим знањем напушта простор Косова и Метохије и одлази у централну Србију или иностранство, убеђујући себе да за њих овде нема будућности.

Мислим да је крајње време да се сви много детаљније и ажурније позабавимо проблемима младих, образованих људи без којих остајемо крхка лађа на узбурканом мору без посебног кормилара који би водио у мирније воде.

Држава без перспективне младости заиста јесте држава без будућности. Како једном давно рече мудри Платон – ако у Атини обућари буду лоше радили свој посао, Атињани ће ићи боси, али ако учитељи лоше раде свој посао, Атина ће пропасти.

Такође, користим прилику да у присуству наших високих државних и локалних званичника пренесем поруку студената да ћемо се сви заједно борити и залагати да Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици заувек остане саставни део високо образовног система Републике Србије. Да је то једна од оних црвених линија коју нећемо нити можемо прећи. Ни по коју цену. За нас ће наш универзитет остати оно што је одувек био, својеврсно видело у тами, академски светионик, национална зубља на чијем пламену су се огрејале и греју генерације младих људи са ових простора, оних који представљају интелектуалну елиту и будућност српског народа на Косову и Метохији.

Због свега тога, искрено се надам да ћемо у будућности водити овако отворене и искрене разговоре у циљу решавања свих проблема који нас тиште. Отворено, људски, пријатељски, братски, онако како нам и приличи.

Да и у добру и у злу, свим бурама и олујама које могу бити пред нашем малом барком, останемо на окупу, останемо сви заједно, јер једино тако можемо опстати и остати на овим просторима.

У то име вам се захваљујем, упућујем срдачне поздраве свих наших студената у наде да ћемо својим радом и залагањем доћи до предлога за правилно решење овог животног питања Срба и српског народа. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Замолио бих Ивана Виријевића, председника Студентског парламента Универзитета да се обрати скупу. Изволите.

ИВАН ВИРИЈЕВИЋ:

Поштовани господине генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани господине секретаре Министарства просвете, науке и технолошког развоја, поштовани господине секретаре Министарства омладине и спорта, поштовани господине замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани господине градоначелнике Косовске Митровице, поштовани господине министре за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, уважени ректоре, уважени директоре Студентског центра, проректори, декани, асистенти, драге колегинице и колеге.

Студенти су увек били та група људи од којих се очекује да верују у своје снове, да следе пут истине и правде и да мењају свет на боље. По први пут и ми смо позвани да учествујемо у дијалогу о једном веома важном питању. Уверен сам да сте дубоко свесни ситуације у којој живимо, студирамо и радимо, као и да у датим околностима радимо најбоље што умемо и можемо.

Студенти Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици сачували су овај град, сачували су српски национални корпус и неговали наду да ће боље сутра једном свакако доћи.

Свесни чињенице да мисија универзитета на овим просторима није само образовна, указујемо на потребу да Република Србија у истој мери у којој је то до сада чинила помаже развој универзитета, пре свега у квалитативном смислу, заједничким активностима на пољу осавремењавања и развоја студијских програма у процесу акредитације, а у складу са важећим Законом о високом образовању Републике Србије, који је ступио на снагу 7. октобра 2017. године.

Квалитет рада донекле зависи и од услова рада, па би помоћ државе у виду средстава за изградњу зграде факултета била преко потребна. Та средства могу бити најбоља инвестиција која ће се засигурно исплатити у будућности.

Као студент Правног факултета, годинама сам школован да пратим дух и смисао права. Моје образовање налаже да се на овом месту још једном позивамо на резолуцију Савета безбедности Уједињених нација 1244. Веома је битно да се она поштује. Поштовање Резолуције подравумева поштовање саме организације Уједињених нација и Савета безбедности, као и гаранта светског мира и безбедности. Ако се не поштује и ако се њени главни циљеви занемарују, занемарује се и наведена организација, као што се занемаривала и 1999. године.

Сведоци смо да се на међународној сцени промене дешавају, па сматрамо да је прилика да се заборављена Резолуција поново актуелизује.

Сви знамо колико је високо образовање битно за државу, а поготово образовање које добијају студенти правних факултета. Правни факултети су једни од најпожељнијих за уписивање, а кадар који настаје након образовања је и те како битан за њено функционисање.

Време у којем живимо од нас и вас тражи стрпљивост, неизмерно поверење, разумевање и доношење мудрих одлука, како бисмо ишли напред ка зацртаним циљевима.

Ја верујем да сваки студент који студира у овом граду жели промене, али не промене на јарболу испред факултета и ректората.

Не смемо заборавити да је велики део књижевног стваралаштва, истакнут а нашем народу, заточен у подрумима, наравно универзитетске библиотеке Иво Андрић, данас прозваном такозваном Националном библиотеком Косово.

Сматрамо да би било од изузетне важности да се комплетан књижни и архивски фонд ове институције врати нашем универзитету којем и припада.

Свакако да су култура, уметност и писана реч најзначајнији фактор очувања националне свести једног народа. Како нас учи учитељица живота, антички Рим је античку Грчку освојио оружјем, а Грчка је Рим освојила својом културом и својим образовањем. Зато ценимо да је Србима мудрије да буду више Грци, а мање Римљани.

Студенти желе да буду у току са временом. Наравно да се захваљујем држави на свему што је до сада учинила за наш универзитет, али улагањем у овакву институцију је улагање у будућност.

Будуће време које ће бити боље и срећније треба стварати заједнички. Надам се да ћемо то заједништво пронаћи у држави, као што смо га и до сада проналазили. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Замолио бих Драгишу Тмушића, студента Филозофског факултета да се обрати скупу. Изволите.

ДРАГИША ТМУШИЋ:

Поштовани господине генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани господине замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани господине државни секретару у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, поштовани господине државни секретару у Министарству омладине и спорта, поштовани господине министре за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, поштовани господине градоначелнице, уважени директоре Студентског центра, уважени ректоре, уважени проректоре, поштовани декани, цењени професори, асистенти, сарадници, драге колегинице и колеге, драги пријатељи, драги гости.

Пре свега, желео бих да се представим. Ја сам Драгиша Тмушић, рођен у Пећи. Све што су моји преци стекли, изгубили смо у рату. Као што су изгубиле и многе моје колеге које су овде.

Све срећне породице личе једна на другу, свака несрећна породица, несрећна је на свој начин - рекао је Толстој. Али, не и колико је тешка несрећа интерно расељених породица.

Након лутања, скрасили смо се у Београду. Колико год да је град леп и пријатан, опет наш дом је наш дом и ниједан велеград на свету га не може надмашити у нашем срцу.

Зато сам и донео одлуку да студирам овде, у Косовској Митровици. Јер, ако не могу у мом родном граду, онда могу да му се приближим. И никада нисам зажалио. Овде имам довољно онога што ми је потребно за студирање и отворене руке овог дивног града и његових људи.

Током три године студирања, видео сам да је жила која покреће Косовску Митровицу наш Универзитет. Без Универзитета нема било каквих услова за живот ни за напредак.

Сам народ севера покрајине Косова и Метохије доживео би вероватно судбину исељавања својих сународника да овде нема универзитета.

Зато сматрам да Универзитет треба овде да остане и да се овде развија и јача. Без универзитета у Косовској Митровици нема ни Србије, нема ни људи. Надам се да сви разумете колико би држава изгубила ако Универзитет више не буде у њеној надлежности.

Чак и ако неко има довољно разлога да оправда пресељење Универзитета, ја бих напоменуо да овде није у питању само Универзитет. Овде су у питању животи и будућности преко десет хиљада младића и девојака који овде студирају, али још најмање двадесет хиљада становника Косовске Митровице и њихових потомака. То јест, српског народа на овим просторима. Колико год да би биле страшне економске последице.

Као студент Филозофског факултета сматрам да би још горе биле духовне последице. Зато, након разговора са својим колегама, предлажем да држава још један пут помогне. Нема бољег улагања него улагања у омладину, а поготово ону која жели да се образује. На самом Филозофском факултету имамо и те како талентоване студенте и веома стручан кадар, али и мањак спратова и учионица. Садашњи објекат Филозофског факултета је привременог карактера. То привремено траје готово две деценије.

У немогућности да се вратимо у наше матичне објекте, пристали смо на оно што смо мислили да неће бити трајно. Сада молимо да нам наша држава помогне и да Филозофски факултет добије објекат достојан њеног имена и реномеа.

Ми с правом молимо да се нашим студентима на основним, мастер и докторским студијама обезбеде услови какве имају њихове колеге на осталим универзитетима у Републици Србији, јер они су будућност.

Нека држава бира уместо нас. Интелектуална омладина је најбољи браник сваке државе и њене будућности.

Помозите нам да ми будемо такав браник српства на овим просторима. Ми смо млади пуни снаге. Држави можемо служити на два начина. Један је онај на који су наши очеви, дедови и преци увек били спремни. Тај је најскупљи, поготово у људству. Ја верујем да ће држава да одабере овај други, много јефтинији за њу, али и за нас. Уложите у омладину. Инвестирајте у будућност. Вратићемо на исти онај начин на који су вратили Милан Ракић, Јован Дучић, Михајло Петровић Алас, Јован Цвијић, вратићемо вам десетоструко.

Хвала вам што сте пружили прилику да се и наш глас чује. Србија је вечна кад су деца верна.

МОДЕРАТОР:

Хвала Вам, Драгиша. Сада бих замолио Милицу Стевановић, студенткињу Медицинског факултета Универзитета у Приштини.

МИЛИЦА СТЕВАНОВИЋ:

Поштовани и уважени г. Селаковићу, г. Џамићу, поштовани г. Станићу, поштовани г. Козарев, поштовани г. Ракићу, поштовани г. Јефтићу, поштовани ректоре, уважени проректори, поштовани професори и асистенти и сарадници, драге колеге, драге колегинице, драги наши пријатељи и гости, велика ми је част, да у име свих студената Медицинског факултета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици, коју представљам и у своје лично име, искажем велику захвалност и задовољство поводом укључења нас, студената, у оквиру шире академске заједнице, у организовању округлог стола, да дамо свој допринос унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији.

У овој борби, коју наша држава, Влада Републике Србије води за наше Косово и Метохију и ми студенти, трудимо се најбоље што можемо и умемо да помогнемо у очувању наше јужне покрајине и целовитости Србије, а то је баш својим останком на овим просторима, својим учењем, радом, залагањем и образовањем на нашим факултетима Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици. Тако ми, иако смо бројчано најмањи Медицински факултет у Србији, постижемо изванредне резултате на Републичком и интернационалном нивоу. Кресе нас бројне награде на конгресима студената биомедицинских наука, а и бројне медаље са спортско-едукативних такмичења.

Знамо сви, бити студент у Косовској Митровици, није исто као студент у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, јер и поред свакодневних студентских обавеза, поред испита, у нашим свакодневним разговорима, увек се нађе и провуче тема о дневно-политичким дешавањима, страх од оног сутра, о нашем опстанку и останку на овим просторима где живимо и студирамо. Зато, нама је увек изузетно важна чврста подршка и сви напори које улаже Влада Републике Србије у опстанку нашег универзитета и побољшању услова студирања и живљења.

Како ми студенти, тако и наш ректор, декан и Управа нашег факултета, несребично се залажу и са нама решавају сваки наш проблем. Тако и један од наших највећих проблема Факултет који је био без зграде, је управо решен. До пре само 3 године, студенти нашег факултета су предавања слушали као гости на Факултету техничких наука, део предавања одвијао се на институту, а део наставе, чак и у локалном тржном

центру. А, данас, ево нас овде, у нашој новој велелепној згради, нашег Медицинског факултета, изграђеном великом упорношћу и великим напором Владе Републике Србије, Управе нашег факултета, локалне самоуправе.

Немерљиво су се побољшали услови нашег студирања, као и услова становања, а што је најважније, изградњом наше нове зграде студентске поликлинике, унапредила се и побољшала здравствена заштита студената нашег универзитета. Зато ми, ни данас, немамо недоумицу о нашем останку на овим просторима. Опстали смо, и остали својом вером, надом, истрајношћу и упорношћу, трудом и најгоре је прошло, искрено се надам. Студирали смо у лошим просториним, техничким и кадровским условима, а увек смо веровали у ово боље сутра, и у нашу једину државу Србију.

Дозволите ми да само поделим и један проблем, који нас све сусреће на нашем путу ка усавршавању и остваривању наших циљева. Студенти Медицинског факултета су поред континуиране едукације коју нам пружа ова установа, жељни нових знања, стицања вештина и искустава. Велика је заинтересованост за професионалну и стручну размену студената ван наше земље.

А тренутно, највећи проблем који сужава наше видике у интернационалном усавршавању, јесте проблем пасоша, који сви студенти са пребивалиштем на Косову и Метохији, имају, а таква је нас већина, те вас искрено молим у име свих студената, да уложите своје напоре у решавању датог проблема, како би наши студенти имали једнаке могућности за стручно усавршавање, као и наше колеге са других универзитета.

И данас, као и увек, наш мото и наша највећа снага је љубав према нашој земљи и жеља да студирамо, живимо, радимо у њој и њеним институцијама, институцијама Републике Србије, јер ми другу државу немамо. Уз подршку наше Владе, све напоре које она улаже, а уз нашу упорност, ми чврсто верујемо да ће тако и остати. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Хвала, Милице. А сада, Александар Арсенијевић, студент на Природно-математичком факултету.

АЛЕКСАНДАР АРСЕНИЈЕВИЋ:

Добар дан. Поштовани г. замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани г. генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани г. државни секретаре у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, поштовани г. државни секретаре Министарства омладине и спорта, поштовани г. министре за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, поштовани г. градоначелнице, уважени ректори, уважени проректори, уважени директоре Студентског

центра, поштовани професори, поштовани декани, поштовани асистенти сарадници, драге колегинице и колеге, драги пријатељи и драги гости.

Пре свега, дамама желим да пожелим срећан 8. март, јер ја сам Александар Арсенијевић, представник студената Природно-математичког факултета Приштинског универзитета са привременим седиштем у Косовској Митровици. Пре свега, желим да се захвалим председнику Републике Србије, Александру Вучићу, који је на наш захтев, тј. на захтев студената Универзитета био сагласан да се овај скуп, одржи и да млади, поготово студенти, учествују у дијалогу, који се и њих тиче и да се види да овде има младих и образованих људи.

Као што сви знате, мој факултет се налази као дупли гост, односно у Косовској Митровици и техничкој школи „Михајло Петровић Алас“. Поред малог броја просторија, већина њих није адекватна за студирање. И, поред тих тешких услова за рад, наши студенти су остварили завидне резултате на пољима науке. Сем тог недостатка простора, ништа нам више не фали, јер се безбедносна ситуација за студенте мења на боље. Сматрам да свако ко занемарује питање Косова и Метохије и овај унутрашњи дијалог, не мисли добро својој земљи. Поготово су погубна мишљења оних који мисле да су Косово и Метохија терет Србије. Такви мисле да је и наш Универзитет терет за државу. Питате се зашто?

То је зато што они не знају да наш Универзитет производи много стручног кадра и храни на хиљаде породица. Хвала држави Србији, што није међу таквима. Историјски гледано, ти песимисти су сматрали да је и решење Хашког питања отворало Србији велика врата ЕУ. Када је то питање решено, 3 дана након тога, сервирано нам је ново питање – као што видимо, то питање и даље траје. Из овог наведеног, народ Србије мора да схвати да Косово и Метохија нису за њих бетонске чизме које из вуку на дно цивилизацијског океана, већ је бедем опстанка наше државе и државности.

Ако Косово добије пуну независност, отвориће се нека нова тешка питања у етничким мешовитим подручјима. Не можемо имати никакву сигурност ни гаранцију тзв. Приштинских власти, које ни дан данас нису испоштовале договор о заједници српских општина и из свега тога и из претходних збивања на Косову и Метохији и више смо него свесни да испред те политичке куће у Приштини, стоји споменик неморалности.

Исто тако нас плаши скорашња изјава албанског премијера Едија Раме. Оно што он назива припајање Косова Албанији, правно је анексија Косова и Метохије и стварање велике Албаније. Нека се не заваравaju, јер сваки човек овде се никада неће звати Косоварем, а камоли Албанцем, јер је он оно што јесте, Србин. Али, ево највише бих

волео, као и сви ми, да се овај споменик у Косовској Митровици, Кнезу Лазару налази негде у центру Приштине, али на жалост реалност је много суровија и другачија.

Стога морамо да прихватимо, и ми, а и Албанци, да смо део једног заједничког друштва и да такође као такви морамо да живимо и да радимо заједно. Такође смо свесни и притисака, који се врши на нашу државу Србију. Као модел за решење косовског питања и опстанка Срба на Косову и Метохији који се често помиње, не могу као становник истог и немам морално право да се слажем са разваљеном територијом, иако је то можда добро решење, јер не желим да циглама куће Србима из Бујановца, ја градим своју окућницу, већ могу да предложим један систем који ће учврстити и ојачати наше учешће у друштву Косова и Метохије.

Тај систем може једино функционисати, ако обе стране поштују правне принципе цивилизованог света. Не може се очекивати стабилност на Косову и Метохији, ако само једна страна поштује Бриселски споразум и Резолуцију 1244, а друга страна, ништа од тога. Не можемо ми да изгубимо све, а да они добију све. Косово и Метохија, никада не могу и не смеју бити самостална држава, за опстанак овог народа овде, држава Србија може јасно допринети јачањем нашег Универзитета, заштитом наше културне баштине, улагањем у привреду и пољопривреду. Јер на жалост, као академски грађанин ове земље, не могу, а да не приметим, да Срби продају и најплодније српске оранице.

Битно је да заједнички уложимо све могуће напоре и ми и држава, да људи који продају дедовину за велике своте новца, не уживају привилегије. Тако што са својим породицама из вила изграђеним тим новцима у централној Србији, изигравајући систем, блокирају радна места ових младих људи који желе да остану на својим огњиштима. Сви смо тога свесни да Албанци никада не могу да произведу тако квалитетно, као то што могу Срби. А, исто тако смо и свесни, да Срби не могу да продају, као што могу да продају Албанци.

Улагањем државе Србије и у производњу на територији Косова и Метохије у српској заједници, долазимо до тога, да можемо направити идеално друштво, где Срби могу држати привреду и пољопривреду, тј. Велики део економије. Албанци продају и контакте у западном делу планете. Што обичан човек рекао „и вуци сити и овце на броју“.

Још једном понављам – да је без икакве дилеме наш Универзитет један од најзначајнијих карика за опстанак, а што се питања Косова и Метохије тиче, ту морамо бити јединствени, јер одавде нема назад.

МОДЕРАТОР:

Хвала, Александре. Стефан Војводић, студент електротехничких наука.

СТЕФАН ВОЈВОДИЋ:

Поштовани генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани министре за заједницу и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, поштовани господине државни секретару Министарства просвет, поштовани господине секретаре Министарства омладине и спорта, поштовани градоначелнице, уважени ректоре, уважени директоре Студентског центра, уважени декани и продекани, драге колегинице и колеге, образовање и наука су одувек били кључни за напредак и развој једног друштва. Улагањем у образовање јесте инвестиција која се увек исплати.

Република Србија пружа несебичан допринос у образовању младин на просторима Косова и Метохије, иако смо свесни да и у овим временима то је велики изазов, с обзиром на околности. Условима у којима ради Факултет техничких наука, нису идеални. Било је тешко адаптирати се после измештања факултета из Приштине, где је остала многа неопходна опрема.

Факултету недостају модерније лабораторије, новија опрема, као и већи простор за извођење наставе. Све ово представља камен спотицања, али поред тога опстаје велика воља и жеља да се усавршавамо, стичемо знања и тако будемо у корак са свим осталим техничким факултетима у земљи. Наш Универзитет, поред образовања младих, стварања квалитетног кадра, има још једну веома важну улогу. У годинама које су за нама, Универзитет се показао као битан фактор у опстанку становништва на овим просторима. образовање младих људи, пуни знања и ентузијазма, јер су најбољи амбасадори, којима бранимо своје право на опстанак, своје богато културно наслеђе, своју прошлост и своју будућност.

У овим временима пуних стрепње и неизвесности и којима смо сви ми изложени, тешко је се усредсредити само на образовање. Али, нас можда и пркос тера да не одустајемо и да будемо што бољи и успешнији, како бисмо обезбедили бољу будућност наредним генерацијама. Универзитет у овом случају није само свеучилиште где се стичу знања и дипломе, већ представља темељ једног народа у једном неправедном времену. Имајући у виду све ове чињенице, од кључне је важности да Универзитет остане унутар образовног система Републике Србије, како би наставили да образовањем дајемо свој допринос друштву и знањем бранимо интересе нашег народа. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Хвала, Стефане, а сада бих замолио колегиницу Неду Стојановић, са Факултета за спорт и физичко васпитање, да нам се обрати. Изволите.

НЕДА СТОЈАНОВИЋ:

Добар дан свима. Моје име је Неда Стојановић. Ја сам студент продекан на Факултету за спорт и физичко васпитање у Лепосавићу и овде сам са циљем да вас упознам са радом свог факултета. На овом Факултету студира око 80% студената из централне Србије, док је веома мали проценат студената са подручја Косова и Метохије. Доласком професора Верољуба Станковића на месту декана Факултета, донео је многа побољшања, поред проширења капацитета, боље опремљености и стручности у раду, професор је допринео самом квалитету нашег школовања. Довео је многе професоре и асистенте који су међу најбољима у својој струци. Побољшан је рад стручне службе.

Захваљујући његовим познанствима, добили смо многе донације у виду пројектора, билборд рекламе испред факултета, као и многе друге. Захваљујући њему, такође сваке године се одржава и научна конференција на којој присуствују многи еминентни професори, не само из Србије, већ и из околних држава и шире. Из свог искуства о студирању многу да посведочим, да имамо одличне услове за студирање, као и одличну сарадњу са мештанима и институцијама у Лепосавићу, па тако већину активности из практичне наставе спроводимо у основној и средњој школи, где користимо спортску салу. Поред тога, на располагању нам је и спортска хала у Лепосавићу, као и стадион.

Што се зграде факултета тиче, имамо учионице које су опремљене пројекторима, као и 20 компјутера који су доступни свим студентима са приступом интернету. У склопу факултета такође, налази се и веома богато опремљена библиотека са богатим стручним садржајима. Такође је доступна свим студентима. Такође један део праткичне наставе, одвија се на Копаонику, где се одржава практична настава из предмета – скијање и скијашко трчање, где имамо дугогодишњу сарадњу са ЈАТ апартманима, где се такође одржава научна конференција у организацији Факултета за спорт и физичко васпитање из Лепосавића.

Други део летњих активности, тј. практична настава из предмета – пливање са ватерполом, одвија се у Грчкој. Већина наших студената, смештена је у Студентском дому који се налази у непосредној близини факултета, а у склопу дома налазе се и студентска менза, теретана, као и читаоница, што нам омогућава сигуран и комфоран боравак током студирања, као и ваннаставне активности и дружење што додатно улепшава сам чин студирања.

Желим овом приликом захвалим на прилици, да вас упознам да радом свог факултета, у нади да ћемо остати у образовном систему Републике Србије. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Хвала колегиници Неди, а сада Данило Јовановић, студент Учитељског факултета.

ДАНИЛО ЈОВАНОВИЋ:

Поштовани господине замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани г-дине генерални секретаре, председника Републике Србије, поштована господин државни секретари, поштовани господине градоначелнице, господине министре, уважени ректоре, уважени проректори, драги пријатељи, драги гости.

Ја сам Данило Јовановић и представник сам студената Учитељског факултета. Факултет се привремено налази у Лепосавићу, а раније је био у Призрену. Осим што факултет школује кадар који је веома битан за једну државу, овај факултет пружа и економску стабилност граду у којем се налази и његовој околини. Учитељице и учитељи који се кале на овој институцији имају свету мисију, да младе нараштаје упуте на високо – научно и образовно усавршавање.

Да би наша светла мисија била успешнија, потребно је да се реши највећи проблем. Тај проблем представља недостатак просторија. Пре свега, недостаје физкултурна сала за реализацију наставе и припрему за спортска такмичења. Овим путем се захваљујем школама са којима имамо одличну сарадњу и који се труде да овај наш проблем ублаже, али усклађивање термина са општинским и спортским клубовима не дозвољава студентима коришћење сале за слободне активности и у време када то студентима одговара.

Сматрам да је то један од разлога, зашто све више студената се опредељује за студирање на другим педагошким факултетима. Такође придружујем се захтеву мојих колега, који су пре мене говорили, у вези пасоша и визне либерализације. Наша највећа жеља је да се вратимо у матичне објекте, али у немогућности да се она оствари, задовољићемо се претходно наведеним захтевима.

Захваљујем се што сам имао част да представљам наше студенте у овом дијалогу а свој говор завршићу цитатом краља песника – остајмо ту где јесмо. Хвала.

СТЕФАН МАТОВИЋ:

Поштовани господине замениче директора Канцеларије за Косово и Метохију, поштовани господине генерални секретаре председника Републике Србије, поштовани господине државни секретару у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, поштовани господине државни секретару у Министарству омладине и спорта, поштовани господине министре за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, поштовани господине градоначелнице, уважени ректоре, уважени проректори,

уважени директоре Студентског центра, поштовани професори и асистенти и сарадници, драге колегинице и колеге, драги пријатељи, драги гости, подржавамо и поздрављамо напоре делегације Републике Србије да данас разговарају са нама и да нам дају прилику да изнесемо своје ставове о перспективама високог образовања на Косову и Метохији.

Ја сам Матовић Стефан, председник Студентског парламента Економског факултета Универзитета у Приштини, веома сам поносан том чињеницом јер је Економски факултете један од најстаријих на нашем универзитету са традицијом дугом 57 година. На факултету сам редовно пратио наставу у јаким скромним условима, у смислу простора и техничке опремљености. Уз изузетно залагање професора сматрам да сам стекао довољно знања да могу да парам студентима који су студирали на било ком другом економском факултету у Србији.

Наш факултет је остварио међународну сарадњу са многим факултетима у иностранству и сваке године наши студенти имају прилику да проведу одређени период студија на тим факултетима.

Као ограничавајућа околност јавља се проблем путних исправа, тј добијања виза, с обзиром на то да пасоши које становницима Косова и Метохије издаје Координациони центар не подлежу безвизном режиму. Поједине стране државе које позивају наше студенте на студентску размену условљавају поседовањем путних исправа тзв. Републике Косова.

Још један велики проблем Економског факултета јесте простор, с обзиром на то да користимо амфитеатар и учионице у Средњој техничкој школи а мишљења сам да је Економски факултет након 19 година заслужио да добије своју зграду без које је немогуће несметано обављати даљу наставу и активности.

Сама чињеница да сам се определио да студирам на овом универзитету указује на моје трајно опредељење да вежем своју судбину за ове просторе. Све чешћа прича о потреби да се реши статус високог образовања на Косову и Метохији уноси додатну неизвесност како међу студентима тако и међу матурантима који треба да донесу одлуку о томе шта и где уписати.

Приметни је тренд повећаног интересовања свршених средњошколаца за факултете других универзитета у Србији. Сувишно је говорити о значају Универзитета у Косовској Митровици, како са аспекта образовања, тако и са аспекта заштите националних интереса. У том смислу би стабилан универзитет који је у систему образовања Републике Србије био гарант дугорочног опстанка и опстанка српског живља на Косову и Метохији.

Искрено се надамо да ће Универзитет остати и као једину перспективу даљег развоја високог образовања на овим просторима видимо у оквиру институција Републике Србије. С тим у вези очекујемо подршку Владе Републике Србије а посебно Министарства просвете, науке и технолошког развоја да се обезбеде бољи услови за студирање, јер би свако друго решење значило не само одлазак студената на друге универзитете, већ и битно погоршање стратешке позиције српског народа на Косову и Метохији.

Несумњиво да ће Република Србија и даље наставити да штити Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, као и сав српски народ у јужној српској покрајини. Хвала на слушању, живела Србија.

МОДЕРАТОР:

Хвала, Стефане, сада бих замолио колегиницу Милицу Мандић, са Факултета уметности да нам се обрати.

МИЛИЦА МАНДИЋ:

Добар дан свима.

Уважена господо и представници власти, уважени професори, декани, хвала вам што сте ми дозволили да вам се обратим. Ја сам неко ко долази јужно од Ибра.

Моја зграда факултета гледа на исти Ибар сваког дана. Призор није ни мало леп. Ни мало није лепо то што нико од нас нема своју зграду, нема је ни мој факултет. Ми немамо ни сцену, ни концертну салу, немамо ни атеље. Ружно је да један град какав је Митровица, који се поново рађа, то нема. Мислим да је јако битно да свако од нас то зна.

Ми се трудимо да направимо неку нову сцену и да кренемо нешто ново да радимо зато што желимо да Митровица живи. Господине градоначелнице, хвала вам што сте нас примили, што смо гости овог града, јер сам и ја гост овде, без обзира на то што сам рођена на Косову. 80% студената у Косовској Митровици је из централне Србије, свега 20% је са Косова, то је срамно, зато што половина нас са Косова одлази да студира у Београд, Нови Сад или Ниш.

Јако је тужно да Митровица нема децу са Косова која студирају. То не мањка, на против, да ми нисмо успешни. Свако од нас је успешан у својој области и сваки факултет на свој начин привређује образовању. Још једном, хвала вам на томе.

Ја само желим да подсетим представнике власти да једном Виктор Иго није дозволио да се угаси светлост коју је Париз слао, немојте ни ви да дозволите да светлост

која се шаље с Косова, да се угаси, да се угаси образовање. Јер ако нам то ускратите, изгубићемо Косово.

Хвала вам на томе што, како тако, радимо. Ја само желим да сваки од ових факултета, да наш универзитет има нормалну зграду, да свако ради у нормалним условима. Хвала вам још једном.

МОДЕРАТОР:

Хвала и Вама, колегинице. Замолио бих Милана Савића, председника Студентске конференције Универзитета Србије да нам се обрати.

МИЛАН САВИЋ:

Драге колегинице и колеге, уважени г-дине Селаковићу, господо државни секретари, поштовани ректоре, поштовани представници Канцеларије за Косово и Метохију, локалне самоуправе, председници студентског центра, драги декани, драги професори, нећу данс износити своје ставове и мишљења зато што смо ми као СКОНУС сутра организатор унутрашњег дијалога у Београду са свим студентима Србије на којем ће учествовати и студенти нашег универзитета.

Могу да кажем да сам као председник СКОНУС-а, први председник СКОНУС-а са нашег универзитета, да ми је изузетна част и да сам изузетно поносан на наше студенте који су јединствени у ставу да је наш Универзитет, Универзитет Републике Србије и да треба опстати у систему образовања Републике Србије и што су показали висок степен разумевања и освешћености, јер једно, сасвим сигурно да ми другу државу осим Србије немамо. И да са њом имамо неке шансе за опстанак, а без ње, свакако не. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Пошто смо исцрпели све пријављене говорнике, ја бих сада замолио, г-дина Душана Козарева, заменика директора Канцеларије за Косово и Метохију, да нам се обрати.

ДУШАН КОЗАРЕВ:

Хвала. Уважени господине ректоре, хвала на датом речи. Даме и господо, драги пријатељи, драги млади људи будућности нашег народа и наше земље на Косову и Метохији, и у целини, част ми је и задовољство што сам данас овде и што унутрашњи дијалог који има за циљ да, свако ко жели, да се укључи, ко има било шта да каже у вези са Косовом и Метохијом, то каже.

Драго ми је што смо организовали већ толико округлих столова у процесу унутрашњег дијалога на разним нивоима и у разним стручним аспектима. А, посебно је

битно да наш народ са Косова и Метохије у томе узме учешће. У том смислу, видим ово данас као један значајан допринос свеукупном стварању слике о ставу свих релевантних фактора нашег друштва у целини према нашем најзначајнијем егзистенцијалном, политичком, друштвеном, стратешком питању које чини неутуђиви део нашег идентитета.

У том смислу, надахнут сам овим вашим иступима. Посебно захваљујем за разноликост ваших дискусија и различиту врсту погледа на ствари у домену различитих струка којима се бавите. Добро је да се и студенти са Косова и Метохије на тај начин диверзификују у смислу погледа једног економисте, погледа једног спортисте, погледа једног уметника. А да опет, у пресеку, ми можемо да извучемо сличне, сродне стратешке поруке које треба да уклопимо у материјал који ћемо припремити у оквиру зборника свеукупног пресека стања у нашем друштву и погледа на питање Косова и Метохије након завршетка унутрашњег дијалога.

Драго ми је што смо чули оно што смо и знали, али добро је да се заједнички подсетимо тога да, без образовног система Србије на Косову и Метохији, не можемо у пуној мери да остварујемо оно што желимо, када је у питању наш народ на Косову и Метохији.

Наравно, као што смо јуче то рекли, када је здравство у питању, тако и вама могу то да поновим када је образовање у питању, да образовни систем Србије представља толико значајну ствар за наш народ и за нашу земљу на Косову и Метохији, да не може да не остане ту.

Апсолутно се са вама слажем да се Универзитет у Приштини са привременим смештајем у Косовској Митровици, са свим припадајућим факултетима, и са свим својим студентима и професорима и комплетном инфраструктуром, нешто чиме у сваком погледу можемо да се дичимо, не само у нашој земљи, него широм региона, а Бога ми и када су у питању релевантне институције у свету.

Јер, ако погледате да са оне друге стране Ибра, неко је искористио ту метафору од колегиница и колега, са оне друге стране ибра, имамо у приватним кућама универзитета, па у собама приватних кућа факултете, па у ћошковима тих соба катедре, ту неке фантомске, хиљаде студената, неке десетине хиљада лажних диплома.

А, притом су то тако традиционално универзитетски и образовни центри, као што су Глоговац, Штимље, карикирам наравно, Рудник код Србице и слични, онда ми можемо да закључимо да ми не можемо ни да се поредимо, ни у ком смислу. И да је толико јачи тег универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици када је образовање на

Косову и Метохији у целини у питању, у односу на било какве покушаје друге стране да представи оно што ради на плану високог образовањ, као озбиљно, да је то неупоредиво.

То је озбиљан резултат, то је резултат преданог дисциплинованог, одговорног, заједничког рада свих вас овде и свих генерација пре наше генерације. Који су гледали у будућност, који су гледали дугорочно, који су од оснивања Универзитета у Приштини, па и стицајем несрећних околности, потребе за пресељењем у Косовску Митровицу, водили рачуна о томе да нешто што је основни критеријум, а то је квалитет, то је континуитет у квалитету рада, то је озбиљност и одговорност према студентима, то је озбиљност и одговорност према будућности земље и народа у целини, никада не дође у питање.

Зато смо ми поносни на све вас, зато вам захваљујемо што узимате учешће у унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији. Зато понављамо да је Универзитет са привременим седиштем у Косовској Митровици од непроцењивог значаја за Србију и српски народ.

И охрабрујемо вас да заједно наставимо, као што смо и до сада и да га градимо и да га проширујемо и да га развијамо и да га чинимо сваког дана све бољим да би био и остао оно што јесте, а то је стуб образовања нашег народа и наше земље на Косову и Метохији. Покретачка снага интелекта српства на Косову и Метохији у годинама које долазе.

Хвала вам најлепше. Желим вам сваку срећу, пуно успеха. Желим вам свима, пошто сам чуо и то, слажем се и са тим аргументом, да постоје тенденције и ка студијам негде другде. Младог човека и његове амбиције ни не треба нико да укроти и спута.

Ми сви заједно треба да урадимо све што можемо, првенствено се сада обраћам колегама професорима, деканима, људима из структура нашег административног поретка. Ми треба да урадимо све да тај однос о коме смо причали, да ли био 20:80, да ли 50:50, то није ни важно. Углавном, да Универзитет у Митровици буде у сваком погледу такав, а то је ствар нашег заједничког резултата.

Да, не само 100% младих људи са Косова и Метохије жели да на њему студира, него да привучемо људе из других крајева, и Косова и Метохије и из других националних заједница на Косову и Метохији, и наше комшије. Али, и људе из свих других средина. Треба заједно на томе да радимо, и треба универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да нам буде и даље место за понос и дику, као што јесте и сад.

Ту смо и кад људи заврше тај факултет, помогнемо на све могуће начине, да нађу своје место. Жао нам је што су неки људи били у неком претходном периоду неодговорни, па када су спроводили дијалог у Бриселу са Приштином, на начин на који нама не пада на памет да такве ствари радимо, онда су дошли до тога да у Штимљу и у Глоговцу, и у Србици, има равноправнијег високог образовања него што је један наш Универзитет.

Да је у реду да се признају неке тзв. дипломе тих универзитета, али да се случајно не сете Универзитета у Приштини, па да ми пет година после тога преговарамо напорно, само да исправимо такву грешку неких који су могли само да се не труде, да нам било шта помогну, јер су нам много одмогли својим помагањем.

Успели смо у томе, борићемо се и даље као што се боримо и сад. Зато је јако важно, и што је посета председника Републике са директором Канцеларије 20. јануара, вратило у фокус, не само овде. Овде смо ми увек сви знали каква је ситуација и увек смо имали неки свој ритам, динамику, неку своју организацију како се боримо и како се не дамо.

Мада, и нас, у значајној мери вратила на колосек јединства, рада дисциплине, одговорности, већег залагања за свакодневни бољитак обичног човека на Косову и Метохији.

Оно што је посебно важно, од 20. јануара имамо у фокусу нашег народа где год живео, у свим крајевима наше земље, у земљама региона, иностранству, много већу свест о потреби да се ангажују, да Косово и Метохија буде боље место за живот наших људи.

Треба свакодневно сви да радимо, и да се осећамо онако као што смо се осећали тог дана и те вечери, да нам она енергија и она мотивација коју смо имали 20. јануара, која нас још увек држи и после тог 20. јануара, буде трајна, да не морамо на то да се међусобно подсећамо. Тако смо на најбољи начин одговорни и према себи и према људима око себе и перма свом народу и према држави.

Најбоље радећи свако свој посао. Студенти тако што ће предано и марљиво да уче, да се развијају интелектуално, професори тако што ће да буду добри педагози и предавачи, комуналне службе тако што ће да чисте снег, Црвени крст тако што ће да допрема помоћ угроженима у поплавама. То се све дешава и то тако и треба да буде.

Људи из електро-енергетског сектора тако што ћемо да имамо ову струју, тако што ће да раде ови микрофони, тако што ће да нам светли ова сала, и да не наводим даље примере. Тако ми побеђујемо, тако смо ми оно што треба да будемо.

У том духу, захваљујем вам још једном и желим вам све најбоље.

МОДЕРАТОР:

Замолио бих г-дина Далибора Јевтића, министра за заједнице и повратак привремених институција самоуправе у Приштини, да нам се обрати.

ДАЛИБОР ЈЕВТИЋ:

Захваљујем. Дobar дан свима. Драго ми је да сам данас овде. Драго ми је да имам прилику да барем на кратко, у пар реченица кажем неке ствари. Посебно ми је драго што сам био у прилици да чујем студенте, вас који сте будућност, рекао бих, српског народа на овим просторима. И да кажем, колико је важно да имамо прилику да на овај начин разговарамо о будућности.

Унутрашњи дијалог је важан, и важан је да чујемо мишљења и ставове свих оних који желе да помогну да питање које нас негде и оптерећује, решимо на један квалитетан начин.

Сигурно нису мишљења и размишљања Србина из Метохије, Србина из Поморавја и Србина са севера Косова увек иста, али се слажемо да нам је циљ, интерес заједнички, то да нас у будућности, на простору Косова и Метохије, као народ буде више.

Да би нас били више, морамо да узмемо у обзир све оно што ће допринети постизању тог циља. У том смислу је важно и образовање, најважније. То је стуб будућности и опстанка, али и свега онога што треба да буде боље у смислу и наше снаге, и јединства као народа.

Све ово што сте ви овде рекли је данас и те како важно. Важно је да и ви који данас учите, који се образујете на Универзитету овде у Митровици, и они који ће се у будућности овде образовати, имају најбоље и најквалитетније услове за образовање.

На тај начин ћемо и ми добити квалитет у оном смислу о коме говорим, у будућности вас који требате да будете на оним местима на којима ће се доносити важне одлуке у било ком сегменту нашег друштва.

Када говорим о томе, желим да истакнем неколико чињеница.

Прво, мислим да је наш посао негде да урадимо све да, сви ви који овде дипломираете, а који желите да останете и да живите на овим просторима, имате могућности да се и запослите, да радите, да будете на оним местима, због којих сте се образовали, школовали.

Ми имамо један проблем, који је више политички, него што је било какав други, а то је се не признају на онај начин на који би то требало дипломе са овог универзитета. Ја сам на ову тему разговарао са оним људима који могу да помогну решавању овог проблема, да се тај политички проблем превазиђе.

Ово говорим из једног важног разлога. Рекли сте око процента 20% вас који студира овде је са простора Косова и Метохије, 80% долази из централне Србије. Већина наших младих људи одлази у Београд, Нови Сад, Ниш и у друга места да студирају из различитих разлога.

Пре свега, и због негде овог проблема. То је да се те дипломе, без икаквих проблема признају и људи имају могућности да аплицирају за послове када се врате и када заврше своје студије.

Дакле, морамо да решимо тај проблем и морамо да имамо што више вас младих људи на оним местима на којима можете да помогнете у квалитету рада одређених институција. Понављам још једном, што је врло важно, на местима на којима се доносе важне одлуке.

Осврнућу се на крају на оно што, по мом личном мишљењу, јесте било храбро од стране председника Републике Србије, г. Вучића, то је да покрене овај унутрашњи дијалог. Сви они који одбијају да учествују у овоме беже од одговорности, или преузимања одговорности за оно што јесте наш заједнички, национални интерес.

Сви, негде очекују да неко реши тај проблем, али да они не учествују у томе и да се некако са стране склоне, да критикују, да кажу то не ваља, а опет нису желели да предложе никакво решење.

Зато је овај данашњи састанак и те како важан, и храбар. Ја вам се на томе захваљујем и позивам вас да учестујете на свим будућим скуповима на којима мислите да можете да дате свој допринос, не само када је у питању образовање.

Ја мислим да ви можете да говорите и о другим темама, као интелектуалци будући, као људи који су будућност. Знам да ће ваше мишљење бити и те како значајно и уважено од стране оних који ће на крају донети одлуку око овог веома важног питања. Хвала још једном. Желим вам свако добро.

МОДЕРАТОР:

Пре него што дам реч великом пријатељу нашег Универзитета градоначелнику Горану Ракићу, зарад овде присутних медија на првом месту, желим да мало негирам

колегиницију која је изнела података да је на нашем универзитету свако 20% студената који студирају. Тај проценат је много већи.

ГОРАН РАКИЋ:

Добар дан свима. Поздрављам све учеснике овог округлог стола. Захвалио бих се свима што сте наш град препознали као ваш дом. Косовска Митровица је светионик опстанка, а ту светлост је донео Универзитет са професорима и студентима.

Чули смо од студената који су проблеми са којима се наш Универзитет, и ви као студенти, суочавате у овом граду, са којим проблемима се борите. Оно што желим да вам кажем, да све нас овде прусутне за овим столом, не гледате као представнике власти.

Желим да вам кажем да је локална самоуправа сервис грађан и ваш сервис. Вама на услузи, и професорима и студентима, а мислим исто тако да су представници Владе и председништва и канцеларије наш сервис.

Када имамо један такав однос, један такав људски однос, мислим да можемо победити све потешкоће са којима се ви суочавате и побољшати услове за рад нашег универзитета, а самим тим побољшати услове за рад наших студента који су будућност, не само нашег града, него будућност наше државе Србије.

Још једном, хвала што сте учествовали у овом дијалогу. Позивам вас да све проблеме решавамо заједно, а врата локалне самоуправе су за вас отворена 24 часа. Хвала вам још једном на свему.

МОДЕРАТОР:

Дајући реч г. Владимиру Цамићу, државном секретару у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, желим да искористим прилику и да са овом места истакнем заиста изванредну сарадњу нашег Универзитета са нашим ресорним министарством, Министарством просвет.

Истичући чињеницу да је наш ресорни министар г. Младе Шарчевић, само за последњих годину дана три пута био на нашем Универзитету, што на најбољи начин показује да се држава Србије, тако рећи свакодневно присутна на нашем Универзитету и намеру државе Србије, управо оно што отприлике можемо да извучемо као неки заједнички закључак овог данашњег скупа, да наш универзитет остане у образовном систему Републике Србије.

ВЛАДИМИР ЦАМИЋ:

Добар дан свима. Поштовани г. Селаковићу, поштовани ректоре, рекао бих драге колегинице и колеге, мени је данас, нећу рећи част и задовољство, привилегија је данас бити овде са младим људима који представљају академску интелектуалну елиту на Косову и Метохији.

Морам да вам кажем да сам пажљиво слушао сваког од ових дивних младих људи који неретко говоре као Цицерон, говоре мудре ствари од којих можемо доста да научимо, заиста желим јасно и недвосмислено да поручим, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици био је, јесте и биће део јединственог образовног система Републике Србије.

Желео бих посебно да се захвалим наравно председнику Републике, који је имао државничке храбрости и мудрости да покрене овај унутрашњи дијалог. Свима вама који сте данас овде, који сте узели учешће у дискусији на једну важно тему, а то је перспектива високог образовања на Косову и Метохији.

Ми смо имали низ активности. Ректор је поменуо сарадњу неколико посета високих функционера из Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Имали смо недавно и конкурс за развој високог образовања где су значајна средства издвојена за високо школске установе на Косову и Метохији.

Желим да вас обавестим да ћемо такав конкурс поновити крајем маја, или почетком јуна месеца и да вас позовем да у томе учествујете.

Верујем да сте испратили да смо позвали хиљаду младих истраживача са свих акредитованих високошколских установа у Републици Србији, да се пријаве и узму учешће у текућем циклусу научних пројеката, да подстакнемо најбоље, да помогнемо најбољима и да на неки начин допринесемо томе да останете да живите ту где сте и да схватите да је Србија држава свих нас и да ће вам пружити подршку у сваком тренутку.

Услови у којима студирате, услови у којима радите нису увек једноставни. Поменули сте простор, поменули сте кадрове. Желим да вас уверим да ћемо у наредним месецима радити интезивно са ректором универзитета, са читавим ректорским колегијумом, заједно са представницима осталих министарства Владе Републике Србије, са Кабинетом председника, са представницима Канцеларије за Косово и Метохију на томе да те проблеме решимо.

Као што знате, то је један сложен процес и ми ћемо уложити доста напора да проблеме који се тичу простора и кадрова решимо и да ситуацију учинимо значајно бољом.

За крај, желео бих да вам поручим оно што сам научио негде с почетка својих студија, из књига професора Радомира Лукића, када је проучавао Платона, ког је неко данас овде поменуо. Желим вам да останете најбољи у томе што радите, и да у себи некако сублимирате све оне четири кардиналне врлине које су потребне младом човеку да би био најбољи у ономе што ради. Да будете мудри, да будете довољно храбри, да будете увек одмерени, да будете правични и према себи и према другима, а ми ћемо бити увек ту да вас подржимо. Хвала.

МОДЕРАТОР:

Још једном, на крају, истичући посебно задовољство што је са нама данас генерални секретар председника Републике, јер смо сигурни да ће све оне поруке које су данас наши студенти овде изrekli, бити пренете председнику Републике, г. Александру Вучићу. Дајем реч г. Николи Селаковићу.

НИКОЛА СЕЛАКОВИЋ:

Најлепше хвала уваженом господину ректору на дивним речима, на организацији оваквог скупа. Хвала колегама и колегиницама студентима. Уважени г-дине ректоре, драги декани, професори, наставници, сарадници и наравно студенти Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици. Драги наши домаћини Далиборе и Горане, уважени представници министарстава Владе Републике Србије.

Универзитет у Приштини основан је готово пре 50 година. Томе су нам учили, то и даље причамо. Међутим, за мене као некога ко се професионално бави правном историјом, Универзитет у Приштини има много дубље корење. Ако га тражимо у новом веку, онда је то сигурно 1871. година, када је друштвено одговоран, национално одговоран, успешни призренски трговац, Сима Андрејевић Игуманов у Царском Призрену основао Богословско учитељску школу.

Баш онако како је Данило то поменуо у своме говору, рекавши да је Учитељски факултет Приштинског универзитета био у Призрену, а то сигурно није случајно. Баш намерно, јер је Призренска богословија првих неколико деценија свога постојања произвела много више учитеља него богослова.

Зашто сам отишао корак, два у историју. Па управо да би дочарао то једно време у коме је нашим прецима, на овим просторима, у то сам апсолутно сигуран, било много теже. И у тим тешким временима, и турског зулума и арбанашког башибозука, Срби су се окупили око школе. Окупљали су се пре тога око цркве, тад су почели да се окупљају и око школе. У једном непријатељском окружењу у једној тешкој ситуацији, схватили су да им напретка нема ако не буде образовања, ако не буде просвете, ако не буде оних који ће их томе учити и почели да производе учитеље и шаљу их виљем старе Србије.

Године 1969, тадашње власти уз велику помоћ Београдског универзитета, то увек треба говорити, јер је Приштински универзитет дете Београдског универзитета, формирале су Универзитет у Приштини. Велико је питање шта је био формални, а шта је био стварни разлог оснивања тог универзитета.

После 49 година можемо да видимо да је у добрих 20-ак година свога постојања тај универзитет служио школовању наших младих суграђана албанске националности и помагао им да створе своје интелектуалну елиту која ће се једног дана борити за стварање нечега што они сматрају својом државом.

Да ли смо ми нешто научили из тога? То је велико питање. Ја бих волео и да као народ, и да као грађани Србије покушамо нешто да научимо из тих искустава. Већ 19 година ваш и наш Приштински универзитет је у избеглиштву са својим привременим седиштем у Косовској Митровици. Он сигурно има неколико циљева поред своје просветно образовне и научне функције, његови циљеви су да задржи младе људе на Косову и Метохији, да привуче људе из других делова Србије да струдирају на Косову и Метохији. Да очува српску академску заједницу на Косову и Метохији.

Можда једно од питања које се поставља, неко бих рекао можда јеретичко, али нека буде и реторско питање, нека буде нешто о чему ми треба да размишљамо и да једноставно укаже на један од смерова размишљања. У коликој мери, и да ли Приштински универзитет са привременим смештајем у Косовској Митровици заиста испуњава те своје задатке.

Јер, немојте заборавити, резултат Универзитета овог овде, није само млад човек који је завршио студије и изашао са дипломом, него је питање где је тај млади човек отишао. Где је наставио да живи, да гради своју будућност и своју породицу.

Као што се комплетирање личности не завршава његовим формалним образовањем, већ се просечан човек образује докле год је жив. Тако је то случај и са примером који сам овде навео.

Зашто је то важно? Зато што ћемо на такав начин показати да наш Универзитет са привременим седиштем у Косовској Митровици није Универзитет ради Универзитета, да се хвалимо да га имамо, а да његове суштинске праве резултате не видимо и не осећамо. Прошло је 19 година од како је Универзитет силом прилика прешао из Приштине у Косовску Митровицу. Не можемо ни на који начин да се вратимо ни 19, ни 20 ни 25 година уназад. И велико је питање колико би ко био спреман да то учини све и да то можемо да урадимо. Много тога се променило. Ко није свестан, а ви сте најсвеснији, али

ко није свестан тога нека оде у Приштину па да види да ли се Приштина променила. Јели то она Приштина из које је Универзитет отишао? Наравно да није.

Први пут сам на вашем Универзитету био сам 17 марта, биће тачно 13 година. Тада сам овде дошао као студент Правног факултета Универзитета у Београду да пружим подршку својим колегама и колегиницама годину дана након мартовског погрома 2004 године.

Са мном је био мој колега, студент, а сада директор Канцеларије за Косово и Метохију, господин Марко Ђурић. И ако нешто могу да кажем, а у Митровицу сам долазио много пута пре, али овај данашњи долазак ме је и те како подсетио на време те посете пре 13 година. И ја данас могу да кажем, посетивши и ову зграду, преноћио сам у Студенском центру, да се променила и Косовска Митровица и Универзитет. И то се променио у многоне на боље.

Да ли има још проблема? Помно сам вас слушао. Записао сваку сугестију, сваки проблем. Кома недостаје зграда, коме учила, кабинети, лабораторије, сцена, атељеи, а када дођем у овакву зграду видим да се то мења. А, то те 2005 године нисам могао да видим. 2005 године иако је било готово идентично време, Косовска Митровица је била тмуран град где нисте могли да видите да се било шта у њој променило набоље у претходних 20 – 25 година.

Када ћемо бити сигурни да су и Универзитет и Косовска Митровица као град у потпуности сигуран стуб опстанка нашег народа на КиМ? Када нам Универзитет, када нам читав град буду бољи од било које средине јужно од Ибра.

Морам да вас подсетим и опростите ми, надахнут сам много и овим што сам чуо и видео, али, покренувши унутрашњи дијалог крајем прошле године на иницијативу председника Републике, Александра Вучића, нашли смо се, председник на првом месту, а и ми, сви његови сарадници преко директора Канцеларије за КиМ и моје маленкости, пред осудом и нападом многих људи који политички различито мисле у Србији.

А, они нису схватили да је управо унутрашњи дијалог прилика да свако изнесе свој став, своје мишљење, своје виђење, да укаже на проблеме за које се не зна, да помогнемо решавању тих проблема. Управо са тим циљем је председник покренуо дијалог. И са још једним, да се не би дошло у једну политикантску замку у којој ће они који га политички не подржавају рећи – ево, видите, један човек одлучује све. Када смо покренули дијалог су рекли – а, председник хоће да прикрије оно што је његова обавеза учешћем других. Не. Имамо председника који је храбар, који је, како рече његова светост, спреман да се лавовски бори за Србе на КиМ. Подсетићу вас само на једну ствар, Србију

на КиМ чине Срби на КиМ и наше културно, духовно, историјско наслеђе. То на првом месту. Дакле, дијалог је покренут са циљем да се чује свачији глас. И подсетићу вас, на многим столовима је било и потпуно различитих мишљења. Потпуно различитих приступа. Али, као што рекох, свима је јасно да време не може да се врати 19 година уназад. Променило се много тога.

И поставља се кључно питање – колико смо се променили ми? И да ли смо се променили на боље или на лошије? И подсетићу вас на један савршени интервју који је 2000 – 2001 године дао покојни патријарх Павле. Једна новинарка је, а често цитирам ове речи, јер сам дубоко уверен у њихов смисао. Пита га једна новинарка – Ваша светости, када ће нам бити боље? А, мудри старац врло једноставно и лаконски одговара – када ми будемо бољи. А, она га после тога пита – када ћемо вратити Косово? А, он каже – када га будемо достојни.

Зашто сам вам ово рекао? О томе је нешто рекао Душан. А, ја сам се сетио једног цитата, сјајног и исто га је говорио пред ученичком, академском публиком, али пре добрих 139 година, августа месеца, Ђура Даничић, обраћајући се школској омладини у Пироту. И цитираћу га. Он каже – „ Шта год сам радио, радио сам по дужности својој. И вас молим да чините сваки своју дужност. За отаџбину се не гине само на бојном пољу. За отаџбину се може и живети и умирати на сваком корисном раду. И оно што смо који узели на се или што нам је пало у део, дужни смо радити свом снагом својом, свом крепосту своје воље. И када тако извршимо сваки своју дужност, онда ћемо одужити народу дуг који му дугујемо“.

Чуо сам и колико, различите су бројке, да ли 80 : 20, да ли је 40 : 60, па, верујте ми, није ни то толико спорно. Проблем је ако у Митровицу не долазе студенти са стране. То је проблем. А, верујте ми, то вам је у неком аспекту можда и драгоценије. Јер, овде дођу Срби и грађани Србије из других делова наше земље који овде виде како ви живите, који са вама деле исти хлеб у мензи, који са вама деле себе у Студентском дому, који упознајући вас, упознају српско Косово и Метохију, упознају ваше животе, ваше проблеме. И успех је када неко од њих после краја студирања остане овде да живи. И то треба да нам буде циљ, да што више тих људи остане и овде да живи, да се овде уда или ожени, да овде формира своју породицу.

Изнели сте неколико озбиљних проблема. Проблем путних исправа. Тај проблем српском студенту са КиМ не решава ни пут у Београд да студира на београдском Универзитету, ни на новосадском, нити нишком и крагујевачком, ни на пазарском. Где год да оде, он је Србин са КиМ који има пасош који му не омогућава да путује. Али, радиће се и на решавању тога.

Поменули сте проблем инфраструктуре. Као што реког и још једном понављам, ова сјајна зграда Медицинског факултета је пример да се ти проблеми решавају и да иде на боље. Јутрос сам питао и директора Студентског центра и своје колеге за ону руинирану школу преко пута Студентског центра – до када ћемо ово да гледамо? Рекли су ми – ту ће да се гради правни и економски факултет. И уверен сам да ће тако и бити учињено када видим да је учињено ово.

Не заборавите оно што сам рекао, ми морамо да покажемо да је ово најбољи део КиМ. Ми морамо да покажемо колико нам је стало. Како? Тако што ћемо се мењати из дана у дан. И знам да вас многи прозивају, кажу – да, Универзитет има проблем што велики број наставнонаучног кадра није на КиМ, не живи овде. Па, одлично. Хајде да видимо. Следећи циљ треба да буде да ови млади људи који овде студирају остану да раде на Универзитету и они остану овде да живе и они појачају тај проценат наставнонаучног особља који предаје на Приштинском универзитету са привременим седиштем у Косовској Митровици, а који овде и живе. То је потенцијал и тих младих људи.

Извините што говорим дуже, али је то можда последица тога и што сам радио на Универзитету, па смо ми баждарени на 45 минута. Али, нећу толико говорити. Јуче сам нешто рекао и желим то да поновим и пред вама. Потрудите се да много тога научимо од Албанаца. Када више нису хтели да се школују у нашем образовном систему, они су створили свој паралелни систем коме смо се ми смејали. А, данас схватамо колика је то била грешка.

Никада никога немојте да потцењујете. Српска осиноност, бахатост, гледање са висине и предрасуде су нас довеле у ситуацију у којој смо данас. И колико год да су различити страни фактори допринели томе, увек постављамо питање колико смо ми сами томе допринели.

Мој вам је савет, на ономе што су ваше комшије Албанци радили, учите. Погледајте колики је број њихових политичких првака из младе генерације. На један позив дошао и из Немачке, из Швајцарске, из Аустрије и из различитих земаља света у Приштину, да допринесе нечему у шта су они уверени да је њихов национални задатак и њихова национална ствар.

Размислите о томе. Јуче када сам ишао из Лапљег села са једним колегом који ради у Министарству правде и овде је данас међу вама, он је иначе приштевац. Живео је доле до 1999 године. И онда сам му рекао – моја мајка је из тог дела Србије који је такође ослобођен 1912 године и брат мога чукун деде је говорио поред српског, турски, албански и италијански језик. А, био је неписмен. Немојте да и у томе будемо осинони и бахати.

Њима ће значити много више ако ви будете говорили тај језик, јер њихови млади људи не уче српски језик.

Ми Срби, као народ, мало познајемо историју, културу, навике својих суседа. И неретко смо у прошлости плаћали данак томе. Када смо већ правили такве грешке, дајте да нешто научимо из њих. Знамо ми ко смо. Знамо и од кога смо. Знамо шта је наше и шта не дамо никоме. Али, дајте да их боље упознамо да бисмо боље у тој комуникацији могли и више да извучемо за нас.

Знам да је проблем наћи посао. Али, хоћу још нешто да вас подсетим пред крај свог обраћања, рекао сам – хајде да се мењам на боље, заборавите времена наших очева, мајки, баба и деда, када се у време самоуправног социјализма завршавала школа, стицао посао у једној фирми и ту радило 35 – 40 година и одатле одлазило у пензију. Та времена су прошла. У једној Америци, просечан Американац у току свог радног века осам пута промени занимање. И немојте мислити да ако сте уписали права, економију, архитектуру, уметност, медицину, да читавог живота треба само тиме да се бавите. И ако то радно место не нађете овде, да треба да се покупите, и не дај Боже, да одете.

Покушајте да се мењате на боље управо у том смеру. Јер, само такво наше понашање може да нас очува на овим просторима. Данас са вашег Универзитета, овде из Косовске Митровице одлазим поносан што сам био у прилици да чујем, пре неколико недеља у Београду, неке од вас и да упознам као изузетне младе људе, као људе чврсте воље, као људе неизмерно јаке и велике енергије. И читав овај наш скуп и дијалог видим као прилику да се та енергија, интелигенција усмери правилно. А, биће правилно усмерена, још једном ћу рећи, а што сам рекао два пута у току свог обраћања, правилно ће бити усмерена ако Косовску Митровицу учинимо најбољим местом да живот на КиМ. Најбољим местом за студирање и учење. Најбољим местом за рад.

Овај Универзитет већ данас је најбољи Универзитет на КиМ. И ко вам год каже нешто друго, није у праву. Зато што иза њега стоји и традиција и озбиљност и научни кадар. Па, зато што имамо после дуго времена, министра просвете који за годину дана дође овде. Зато што сваки пут када овде долази председник Републике, он дође на Универзитет у Косовској Митровици. Зато што свако од нас овде долази. И јесте жила куцавица и јесте стуб опстанка Срба. Али, он то може и мора више да буде.

Универзитет у Косовској Митровици је највећи потенцијал Републике Србије на КиМ. Напокон је од државе Србије то препознато. И улагања у Универзитет то сведоче. И уверен сам да ће оваквом озбиљном, одговорном и мудро политиком која не избегава тешке теме, која каже – желимо договор, не желимо да будемо понижени. Договор је могућ само и једино ако две стране нису задовољне и ако су подједнако незадовољне или

ако су помало задовољне. Али, Универзитет у Косовској Митровици је оно што је наше. И будите уверени и Митровицу и Универзитет не дамо. А, колико ћемо опстати и остати у тој борби, зависи од сваког од нас. Јер, као што Ђуро Даничић рече – за отаџбину се не гине само на бојном пољу. Свако треба да ради оно што је његова дужност. И када то ради на озбиљан и одговоран начин, баш онако како то ради и ваша универзитетска управа, ваши професори, ви који вредно, марљиво и предано учите, као то ради и председник водећи ову државу. Баш на такав начин можемо да будем сигурни да дајемо све од себе и да било коме у будућности не остављамо никакве труле изговоре зашто нам нешто није успело.

Много је тога у прошлости. Из тога ћемо извући поуке. Видети шта су били наши лоши потези. А, било их је много. И предупредити ситуацију у будућности, да опет до тога не дође.

Хвала вам на пажњи. Уверен да ћемо се још много пута виђати овако. Неки следећи пут у згради Правног и Економског факултета. Па, у згради Факултета уметности. Па, у неким бољим условима Учитељског факултета. Па, у бољим кабинетима и бољим условима Природно математичког факултета. И свих оних које нисам поменуо, а који заиста то заслужују. Дакле, хвала вам још једном на пажњи. Живела Србија! (аплауз)

МОДЕРАТОР:

Хвала господину Селаковићу. Овиме је званични део нашег скупа завршен. Хвала.

- Крај снимка -